

AMvB grondgebonden groei

Goed mineralenmanagement loont

Op 29 maart heeft staatssecretaris Sharon Dijksma voorstellen voor de Algemene Maatregel van Bestuur (AmvB) grondgebonden groei melkveehouderij aan de Eerste Kamer aangeboden. Voor de Koeien & Kansen-bedrijven is verkend wat dit voor hen betekent. Op basis van resultaten van 2014 en forfaitaire productie en plaatsingsruimte moet circa 88 procent van de bedrijven extra grond verwerven bij groei. Gebruik maken van BEX en BEP levert deze bedrijven gemiddeld een groei-ruimte op van 25 koeien voordat extra grond nodig is.

Aart Evers en Michel de Haan
Wageningen UR Livestock Research

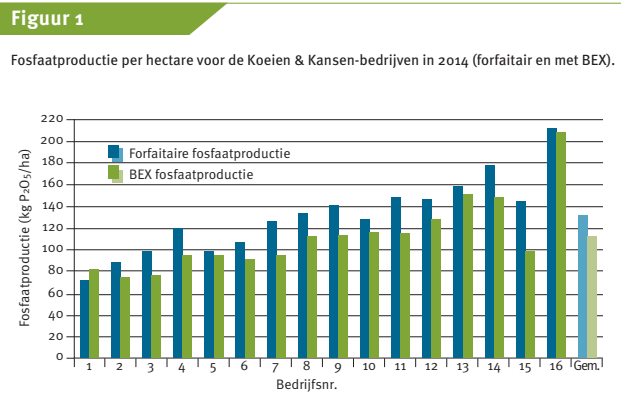
In de brief aan de Eerste Kamer geeft de staatssecretaris aan dat melkveebedrijven die willen groeien grondgebonden moeten zijn. Of melkveehouders extra grond nodig hebben bij groei, zal afhangen van het fosfaatoverschot per hectare. Het fosfaatoverschot is de productie van fosfaat met vee, minus plaatsingsruimte van fosfaat op de geregistreerde grond. Is de fosfaatproductie hoger dan de productie van

2014, dan gelden de volgende regels:

- Bij een fosfaatoverschot lager dan 20 kg P₂O₅/ha, is voor de extra fosfaatproductie (= groei) geen extra grond nodig.
- Bij een fosfaatoverschot tussen 20 en 50 kg P₂O₅/ha, moet bij groei de extra geproduceerde fosfaat voor ten minste 25 procent op nieuw te verwerven grond worden geplaatst.
- Bij een fosfaatoverschot van meer dan 50 kg P₂O₅/ha, moet bij groei de extra

Goed mineralen management geeft lucht

Dit artikel laat zien dat veel Koeien & Kansen-bedrijven extra grond moeten verwerven wanneer ze willen groeien en gebruik maken van forfaitaire normen. Managen op een goed BEX-resultaat (lagere fosfaat-excretie) en een goed BEP-resultaat (hoge fosfaatopbrengst met gewas), leidt bij de meeste bedrijven tot nog enige 'lucht', zodat niet direct grond nodig is bij beperkte groei. Een extra reden voor goed mineralenmanagement.

geproduceerde fosfaat voor ten minste 50 procent op nieuw te verwerven grond worden geplaatst.

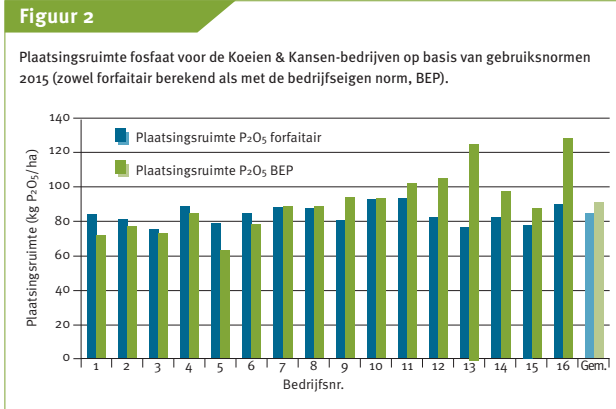
De referentie voor groei is dus het fosfaatoverschot van 2014, berekend met de forfaitaire fosfaatproductienormen van 2014. Voor de plaatsingsruimte gelden de fosfaatgebruiksnormen van het actuele jaar.

Berekening fosfaatproductie

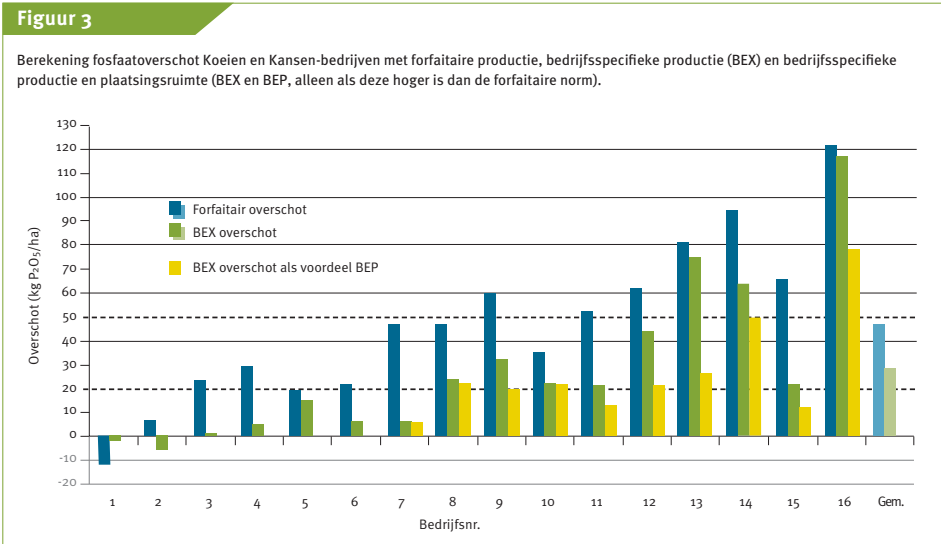
Voor de Koeien & Kansen-bedrijven is gerekend met bovenstaande regels. Figuur 1 laat de fosfaatproductie in 2014 zien. Dit zowel forfaitair als volgens de BEX-rekenwijze. Bij de meeste bedrijven ligt de forfaitaire fosfaatproductie hoger dan via BEX. De fosfaatproductie van het biologische bedrijf (nr. 1) is met ongeveer 70 kg P₂O₅/ha een stuk lager dan die van het intensieve bedrijf 16 (200 kg P₂O₅/ha). De forfaitaire fosfaatproductie van 2014 is belangrijk als referentie, omdat een productie daarboven 'groei' is en er dan AMvB-regels gelden. In veel gevallen is de bedrijfsspecifieke fosfaatproductie lager dan de forfaitaire. Dus vaak is er nog enige groei-ruimte (gemiddeld 15 procent) voordat er AMvB-regels gelden.

Berekening plaatsingsruimte

Om het fosfaatoverschot te berekenen, moet

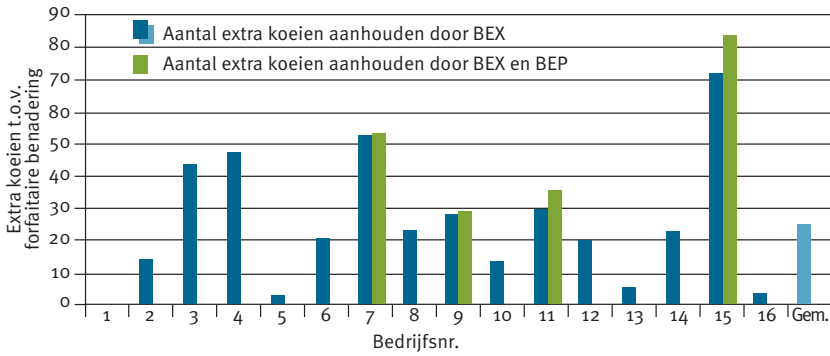

de plaatsingsruimte worden bepaald. Figuur 2 laat de plaatsingsruimte voor fosfaat zien, berekend met de forfaitaire gebruiksnormen van 2015. Ter illustratie zijn ook de bedrijfseigen normen weergegeven (BEP), gebaseerd op een driejarige gemiddelde gewasopbrengst. De bedrijven in Figuur 2 zijn geselecteerd op intensiteit (bedrijf 1 heeft

Figuur 4

Extra aan te houden koeien (incl. jongvee), voordat extra grond nodig is, voor de Koeien & Kansen-bedrijven, als fosfaatproductie via BEX wordt gebruikt of bij combinatie van BEX-fosfaatproductie en BEP-plaatsingsruimte.

10.500 kg melk/ha en bedrijf 16 29.000 kg melk/ha). Opvallend is dat de intensievere bedrijven (rechterkant figuur) een hogere BEP hebben dan de extensievere (linkerkant). Dit komt vooral door gebruik van graslanden met een beheersovereenkomst en minder productieve gronden op de extensievere bedrijven en het hoeft geen link met intensiteit te hebben.

Fosfaatoverschot en extra grond

Via de fosfaatproductie uit Figuur 1 en de plaatsingsruimte uit Figuur 2 is in Figuur 3 het fosfaatoverschot per ha van de verschillende bedrijven weergegeven. Wanneer de bedrijfseigen plaatsingsruimte (BEP) van een bedrijf hoger is dan de forfaitaire plaatsingsruimte, is het overschot, berekend met de BEP-norm, ook weergegeven. Wanneer een bedrijf wil groeien, is voor de wetgever het forfaitaire fosfaatoverschot (blauwe balk in Figuur 3) leidend. Wanneer de bedrijven met forfaitaire normen werken in plaats van bedrijfsspecifieke, dan hoeven alleen bedrijf 1 en 2 geen extra grond te verwerven, ze zitten immers onder 20 kg fosfaatoverschot per ha. Zeven bedrijven zitten forfaitair tussen de 20 en 50 kg fosfaatoverschot per ha en zouden bij groei 25 procent van de extra fosfaatproductie op extra grond moeten plaatsen. Zeven bedrijven zitten boven een overschot van 50 kg P₂O₅/ha en zouden bij groei 50 procent van het extra fosfaat op extra te verwerven grond moeten plaatsen.

Beperken excretie drukt grondbehoefte
Behalve het forfaitaire overschot (blauwe

balkjes) zijn in Figuur 3 ook de BEX-overschotten weergegeven (groene balkjes). In bijna alle gevallen (behalve bij bedrijf 1) profiteren de bedrijven ervan wanneer ze de bedrijfsspecifieke BEX-productie hanteren. Ten opzichte van het forfaitaire referentieoverschot is er dus ruimte om te groeien met een goede BEX-score. Dit kan dan zonder extra grond tot het niveau is bereikt van het

overschot dat is berekend met forfaitaire normen (blauwe balken). Daarboven gelden de regels van de AMvB.

BEP schept soms extra ruimte

Behalve rekenen met BEX, kunnen de Koeien & Kansen-bedrijven (samen met een aantal bedrijven die meedoen met de BEP-pilot) ook rekenen met de bedrijfseigen fosfaatnorm (BEP). De BEP is de plaatsingsruimte die melkveehouders zouden hebben op basis van fosfaatonttrekking aan de bodem, berekend met de KringloopWijzer. In Figuur 3 is te zien dat er vier bedrijven (7, 9, 11 en 15) zijn waarbij het fosfaatoverschot berekend met BEP onder de 20 kg P₂O₅/ha uitkomt.

Deze bedrijven mogen bovenop hun extra 'BEX-winst' nog groeien tot een overschot van maximaal 20 kg P₂O₅/ha voordat extra grond nodig is. Andere bedrijven vallen door BEP mogelijk in een lagere categorie (zoals bedrijf 13) en hoeven bij groei niet te rekenen met grondverwerving voor 50 procent van de groei, maar met 25 procent.

Extra koeien?

In Figuur 4 is voor de Koeien & Kansen-bedrijven weergegeven hoeveel koeien (en bijbehorend jongvee) ze nog extra kunnen houden wanneer ze in plaats van de forfaitaire normen de fosfaatproductie met BEX hanteren (blauwe balkjes). Ook is gekeken naar de groeierte als de combinatie van BEX en BEP extra ruimte biedt (groene balkjes). In 2014 molken de Koeien & Kansen-bedrijven gemiddeld 134 koeien. Uit de berekeningen blijkt dat de Koeien & Kansen-bedrijven gemiddeld 25 koeien (inclusief jongvee) extra kunnen aanhouden zonder extra grondeisen als ze met de BEX-productie rekenen. Bij vier bedrijven leidt BEP-plaatsingsruimte tot extra groeierte, omdat deze bedrijven onder het maximale overschot van 20 kg P₂O₅/ha komen. Vooral bedrijf 11 en 15 profiteren van de grotere BEP-plaatsingsruimte (respectievelijk 6 en 12 koeien extra bovenop BEX-voordeel).

**MET BEX GEMIDDELD
25 EXTRA KOEIEN
ZONDER GRONDAANKOOP**

